

PAPER DETAILS

TITLE: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemine kayıtlı öğrencilerin Facebook bağımlılık düzeylerinin mekânsal analizi

AUTHORS: Fikret ER

PAGES: 199-210

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/465613>

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemine kayıtlı öğrencilerin Facebook bağımlılık düzeylerinin mekânsal analizi

Doç. Dr. Fikret ER^a

^a Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

Özet

Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Sistemi 1982 yılından bu yana örgün eğitim yerine açıktan okuyarak üniversite diploması sahibi olmak isteyen bireylere olanaklar sunmaktadır. Bugüne kadar iki milyondan daha fazla birey sistem yardımıyla kayıtlı oldukları programlardan mezun olarak diploma sahibi olmuşlardır. Bu çalışmada sisteme 2015-2016 eğitim öğretim yılında kayıtlı öğrencilerin Facebook bağımlılıkları araştırılmıştır. Bu amaçla Bergen Facebook Bağımlılık ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre araştırmaya katılan öğrencilerin %21,3'ü Facebook bağımlısı ve %15,1'de muhtemel Facebook bağımlısı olarak tespit edilmiştir. İllere göre öğrencilerin Facebook ve Muhtemel Facebook bağımlısı olma oranları tespit edilmiş, illere göre dağılım için Moran'ın I otokorelasyon istatistiği hesaplanmıştır. İller kartiller kullanılarak gruplara ayrılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Facebook Bağımlılığı, Bergen Facebook Ölçeği, Mekânsal Otokorelasyon, Kartiller

Abstract

Anadolu University Open Education system, since 1982, uses all tools of education to provide students the opportunity of obtaining a university diploma to those who can not get a diploma from usual in-campus education. Until today, more than two million students have already graduated from the programs that they were enrolled. In this study, the Facebook addiction levels of the students who registered to a program in 2015-2016 education year is investigated. The Bergen Facebook addiction scale is used in the study. The main purpose of this study is to show geographical distribution of Facebook addiction among open education students in Turkey. The overall results indicate that 21.3% of the students were facebook addict whereas 15.1% of the students were possible Facebook addicts. The proportion of the students who were classified as either Facebook addict or Possible Facebook addict for every city in Turkey is calculated and studied by Moran's I autocorrelation coefficient. Furthermore a grouping of the cities for given variables of Facebook addiction are created by quartiles.

Keywords: Facebook Addiction, Bergen Facebook Addiction Scale, Spatial Autocorrelation, Quartiles

Kaynak Gösterme

Er, F. (2018). Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemine kayıtlı öğrencilerin Facebook bağımlılık düzeylerinin mekânsal analizi. *AUAd*, 4(2), 199-210.

Giriş

Anadolu Üniversitesi hem Türkiye hem de Dünya'nın birçok noktasında eğitim almak isteyen öğrencilere hizmet sunan bir üniversitedir. Günümüzde bir milyondan fazla öğrenci Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminin üç farklı fakültesi yardımıyla çeşitli konularda eğitim almaktadır. Anadolu Üniversitesi son teknoloji ürünlerini kullanarak açık öğretim alanında önderlik yapan bir kurumdur. Çeşitli nedenler ile örgün eğitime devam etme olanağı bulunmayan öğrenciler açıköğretim sistemi yardımıyla önlisans veya lisans diploması elde etme şansı yakalamaktadır. Ek olarak ikinci bir diploma almak isteyen bireylerde sisgteme katılabilmektedir. Açıköğretim sistemi genel anlamıyla, fiziksel, işitme ve görme engeline sahip vatandaşlar ile birlikte cezaevlerinde hükmünü tamamlamaya çalışan vatandaşlarını da göz ardı etmeden eğitimde fırsat eşitliğini her koşulda sağlamaktadır.

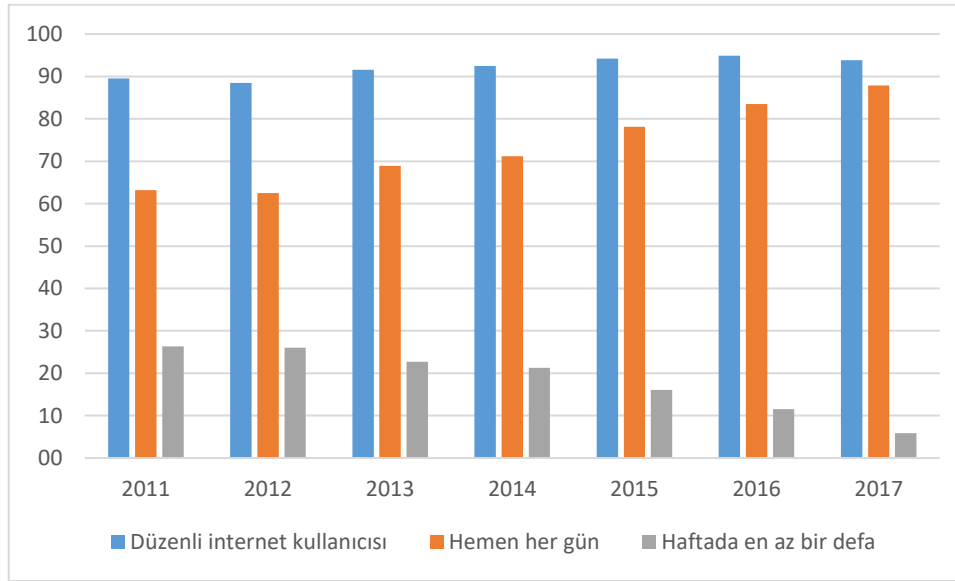
İnternet bireylerin hayatlarında önemli bir yer tutmaktadır. İnternet yardımıyla bireyler eğitim alabilmekte, hiç görmedikleri yer ve mekanları sanal olarak ziyaret edebilmektedir. Son yıllarda İnternet Sosyal Ağ yazılımlarının ve platformlarının genişlemesi ile daha da önem kazanmıştır. Kişilerin ceplerinde taşıdığı iletişim araçlarının İnternet yeteneklerinin de artması ile beraber günlük hayat yavaş yavaş İnternet ortamına aktarılmaya başlanmıştır.

Dünyada İnternet kavramının başlaması 1969 yılına uzanmaktadır. ARPANet'in Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı tarafından kurulması ile İnternet için de ilk çalışmalar başlamış olmaktadır. İlerleyen yıllarda teknoloji ve yazılımların gelişmesi TCP/IP protokolünde kullanılmaya başlanması ile bugünkü devasa İnternet yapısı oluşmuştur. Türkiye'de 1986 senesinde Türkiye Üniversiteler ve Araştırma Kurumları Ağı (TÜVEKA) kurulmuştur (Bakınız: <http://www.internetarsivi.metu.edu.tr/tarihce.php>). 1991 yılından itibaren ODTU ve Tübitak işbirliği ile oluşturulan proje yardımıyla yeni bir ağ tesis edilmiştir.

TÜİK Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırmasına (2011-2017) göre Türkiye'de son üç ayda İnternet kullanımı istatistikleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1							
<i>Son üç ay içinde İnternet kullanan bireylerin İnternet kullanım sıklığı (TÜİK)</i>							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Düzenli internet kullanıcısı	89,5	88,5	91,6	92,5	94,2	94,9	93,8
Hemen her gün	63,2	62,5	68,9	71,2	78,1	83,5	87,9
Haftada en az bir defa	26,3	26,0	22,7	21,3	16,1	11,5	5,9
Haftada bir defadan az	-	-	-	-	-	5,1	6,2
Ayda en az bir kere	9,1	8,9	7,1	6,3	4,7	-	-
Ayda bir defadan az (iki üç ayda bir)	1,4	2,6	1,3	1,1	1,1	-	-

Şekil 1’de Tablo 1’in ilk üç satırı için oluşturulan sütun grafiği yer almaktadır. Hem Tablo 1 hem de Şekil 1’den kolaylıkla görülebileceği gibi düzenli internet kullanıcısı oranı artan bir trende sahiptir. Aynı yıllar için TÜİK tarafından açıklanan istatistiklere göre Türkiye’de kadınların düzenli internet kullanıcı oranı 2011 yılı için 86,8 iken 2017 yılı için 93 olarak ortaya çıkmaktadır. Erkekler için bu değerler 2011 yılında 91,3 ve 2017 yılında 94,4 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 1. Seçilmiş son üç ay internet kullanım sıklıkları (TÜİK)

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından gerçekleştirilen girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması ve Hanelerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması sonuçlarına göre Türkiye bilgi toplumu istatistiklerine ilişkin kimi değerler Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2

TÜİK Bilgi toplumu istatistikleri, 2011-2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı							
Bilgisayar Kullanımı	94,0	93,5	92,0	94,4	95,2	95,9	97,2
İnternet erişimi	92,4	92,5	90,8	89,9	92,5	93,7	95,9
Web sitesi sahipliği	55,4	58,0	53,8	56,6	65,5	66,0	72,9
Hanelerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı							
Bilgisayar kullanımı	46,4	48,7	49,9	53,5	54,8	54,9	56,6
İnternet kullanımı	45,0	47,4	48,9	53,8	55,9	61,2	66,8
Hanelerde İnternet erişimi	42,9	47,2	49,1	60,2	69,5	76,3	80,7

Tablo 2’den de kolaylıkla görülebileceği gibi 2011-2017 zaman aralığında hanelerde internet erişim oranı 42,9’dan 80,7’ye yükselmiştir. Benzer biçimde girişimler için web sitesi sahipliği oranları 55,4’dan 72,9’a yükselmiştir.

Son yıllarda sıklıkla duyulan bir başka kavram ise Sosyal medyadır. Sosyal medya ortamlarında bireyler görüşlerini açıklayabilmekte, gruplar kurabilmekte ve etkinlikler düzenleyebilmektedir. Sosyal medya platformları eğitim ve öğretim amacıyla da kullanılabilmektedir. Bu araştırmada sosyal medya platformlarından olan Facebook üzerinden çalışılmıştır. Facebook Mark Zuckerberg tarafından 2004 yılında Harvard Üniversitesinde başlamıştır (www.facebook.com). Facebook bir sosyal paylaşım platformudur. Zephoria Dünya üzerinde 2017 dördüncü çeyreği verilerine göre aylık aktif Facebook kullanıcı sayısının 2,13 milyar olduğunu ifade etmektedir. Zephoria tarafından açıklanan istatistiklere göre günlük aktif mobil facebook kullanıcı sayısı 1,15 milyardır. Facebook kullanıcılarından 1,40 milyarı ortalama olarak her gün Facebook sistemine girmektedir. Zephoria her beş saniyede bir tane Facebook hesabı oluşturulduğunu açıklamaktadır.

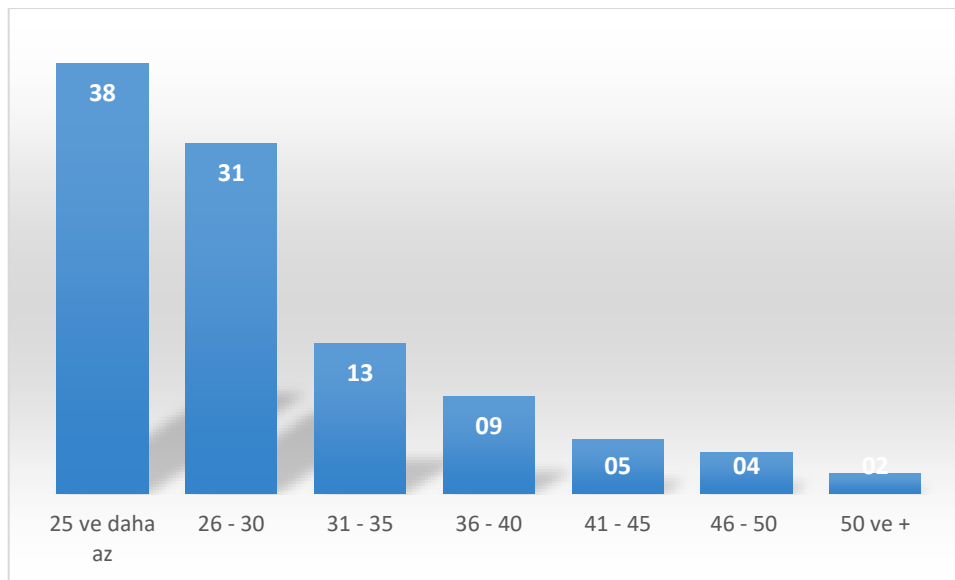
Bu araştırmada Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemine kayıtlı olan öğrencilerin Facebook bağımlılıkları illere göre mekansal istatistik yardımıyla araştırılacaktır. Öğrencilerin Facebook bağımlılıklarını tespit etmek amacıyla Bergen Facebook Bağımlılık Ölçeği kullanılmıştır (BFAS, Andreassen vd., 2012). Çalışmaya ilişkin tüm betimleyici istatistik değerleri Er (2017)’de yer almaktadır. Ölçeğe ilişkin bilgiler çalışmanın ilerleyen kesimlerinde aktarılmıştır.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemini çevrimiçi ortamları eğitim amacıyla kullanmaktadır. Anadolu Üniversitesi Ekampus sistemi öğrencilere derslere ilişkin birçok materyali sunmaktadır. Bu materyaller arasında ünite özetleri, sorularla öğrenelim, yaprak testler ve e-seminer akla ilk gelen uygulamalardır. Ek olarak Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi öğrencileri, oluşturulan resmi Facebook hesabına üye olarak görüş ve isteklerini sunabilmekte, sistemde meydana gelen değişiklikleri yapılan duyurular sayesinde anında öğrenebilmektedir. Açıköğretim sistemi içerisinde yer alan öğrenciler Türkiye ve Dünyanın birçok farklı köşesinde yer aldıkları için fiziki olarak bir araya gelememelerine rağmen sosyal medya platformlarında bir arada olabilmektedir.

Andreassen vd (2012) Bergen Facebook Bağımlılık ölçeği adı verilen Facebook Bağımlılık ölçeğini geliştirmişlerdir. Başlangıçta 18 tane sorunun bulunduğu ölçek, ölçek geliştirme çalışmaları sonucunda 6 soruluk bir ölçeğe dönüşmüştür. Her bir soru temel olarak bir ana fikre yönelik görüşleri ele almaktadır. Bu ana fikirler belirginlik, ruh hali değişikliği,

hoşgörü, uzaklaşım (geriçekilme), çatışma ve nüks etme(kötüleşme) olarak tespit edilmiştir. Bergen Facebook bağımlılık ölçeği günümüzde yaygın olarak kullanılmaktadır.

Er v.d. (2017) Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemine kayıtlı öğrencilerin Facebook bağımlılıklarına (BFAS sonuçları) ilişkin bazı betimleyici istatistik değerlerini açıklamıştır. Çalışmada ifade edilen sonuçlara göre çalışmaya katılan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemine kayıtlı öğrencilerin yaklaşık %21,3'ü Facebook bağımlısıdır. Muhtemel Facebook bağımlısı oranı ise %15,1 olarak tespit edilmiştir. Katılımcıların %63,7'si ise normal Facebook kullancısı olarak tespit edilmiştir. Facebook bağımlılık istatistiklerinin yaş değişkenine göre kırılımı incelendiğinde, yaş değeri küçüldükçe Facebook bağımlılık oranının arttığı tespit edilmiştir. Er vd (2017) sunulan istatistiklere göre BFAS yardımıyla Facebook bağımlısı olarak adlandırılan öğrencilerin yaş aralıklarına göre dağılımları Şekil 2'de sunulmuştur.

Şekil 2. Er vd. (2017) BFAS Facebook bağımlılığı yaş değişkeni dağılımı

Jafarkarami vd (2016) BFAS'ı kullanarak Malezyalı öğrencilerin Facebook bağımlılıklarını ölçmüşlerdir. Elde edilen sonuçlara göre araştırmaya katılan öğrencilerin %47 si Facebook bağımlısı olarak tespit edilmiştir. İlgili oranın lisans ve yüksek lisans öğrencileri için hemen hemen aynı büyüklükte olduğunu da tespit etmişlerdir. Ek olarak Facebook'ta harcanan zamana bağlı olarak Facebook bağımlılık oranında arttığı ifade edilmiştir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemine Kayıtlı Öğrencilerin Facebook bağımlılıklarının ölçüldüğü bu çalışma sonuçları yardımıyla öğrencilerin Facebook bağımlılıklarının mekânsal dağılımı araştırılmıştır. Çalışmada sadece Türkiye içerisinde ikâmet eden öğrencilere yer verilmiştir. İllere göre öğrencilerin Facebook bağımlılıkları incelenerek harita üzerinde gösterilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde 2015-2016 eğitim-öğretim yılında kayıtlı olan aktif öğrenciler oluşturmaktadır. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sistemi 3 farklı fakülte ile açıköğretim programlarını yürütmektedir. Bu fakülteler Açıköğretim Fakültesi, İktisat Fakültesi ve İşletme Fakültesidir. Çalışmanın örneklemini belirlemek için tabakalı örneklemede orantılı dağıtım yöntemi uygulanmıştır (Sönmez, 2009). 2015-2016 eğitim-öğretim yılı için kadın öğrenci oranı %43 ve erkek öğrenci oranı %57'dir. 2015-2016 öğretim yılında kayıtlı öğrenci sayısı toplam 1.435.754'tür. Bu ana kütle'den %99 güven düzeyi ve %5 hata payına göre oluşturulabilecek en düşük örneklem büyüklüğü 665 öğrencidir. En düşük toplam örneklem büyüklüğü incelendiğinde 2016-2017 öğretim yılında aktif olarak açıköğretim sisteminde yer alan öğrencilerden fakültelere göre anketi cevaplama beklenen en az öğrenci sayısı Açıköğretim Fakültesi için 348, İktisat Fakültesi için 168 ve İşletme Fakültesi için 149 biçiminde tespit edilmiştir. İlgili dönem için yaş değişkenine göre dağılım incelendiğinde öğrencilerin %18'i 18-21 yaş aralığında, %25'i 22-24 yaş aralığında ve %18'i de 25-27 yaş aralığında yer almaktadır.

Veri Toplama Aracı ve Süreci

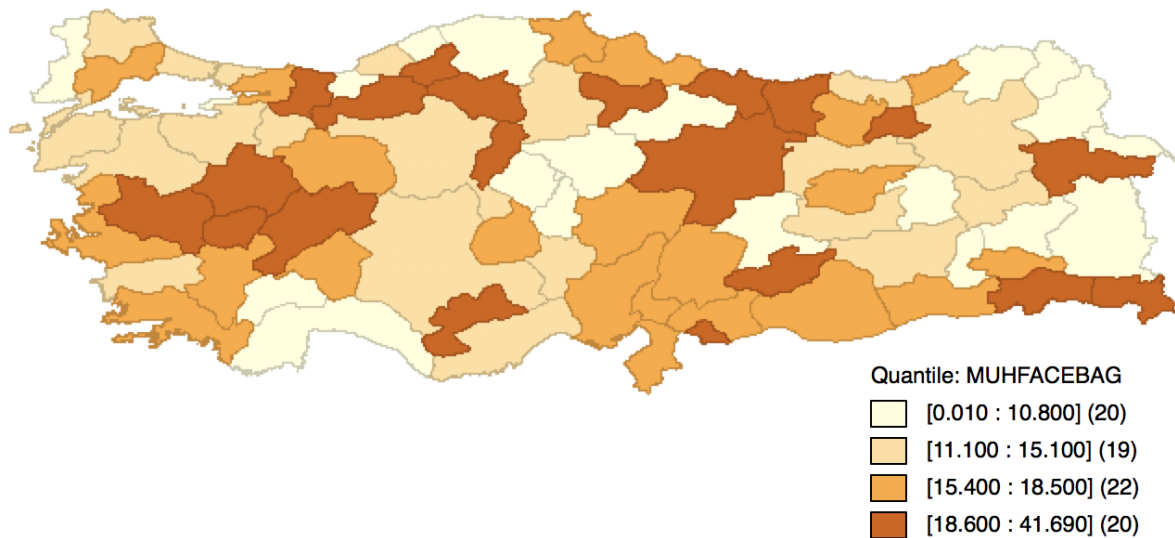
Bu çalışmada Andreassen vd (2012) tarafından geliştirilen ve Türkiye'de bir çok bilim adamı ve kuruluş tarafından kullanılan Bergen Facebook Bağımlılık ölçeği kullanılmıştır. Türkçe'ye uyarlanan hali ile ölçekte toplam 6 adet soru bulunmaktadır. İlgili ölçek sorularını içeren bir çevrimiçi site oluşturularak öğrencilerin gönüllülük esasına göre ankete katılımları istenmiştir. Anket veri derleme işlemi Ağustos 2015-Nisan 2016 tarihleri arasında yürütülmüştür. Veri derleme formuna öğrencilerin soruları gönüllülük esasına göre doldurup doldurmadıklarını belirtebilecekleri bir alan da ayrılmıştır. Analizlerin yürütülmesinde SPSS 24 ve GeoDa yazılımları kullanılmıştır.

Veri setinden ankete gönüllülük esasına göre katılmadıklarını belirten öğrencilerin görüşleri analizlerden çıkartılmıştır. Ankete toplam 8728 öğrenci katılmıştır. Ankete katılan öğrenci sayısı hesaplanan en düşük örneklem büyüklüğü olan 665 sayısından daha fazladır.

Bulgular ve Yorumlar

Bu araştırma da Bergen Facebook Bağımlılık ölçeğine göre öğrencilerin Facebook bağımlılık düzeyleri ölçülmüştür. İllere göre Facebook bağımlılık ölçeği değerleri için mekânsal otokorelasyon olup olmadığı Moran'ın I değeri ile araştırılmıştır. Açıklayıcı mekânsal veri analizi sonuçları gösterilmiştir. Açıklayıcı mekânsal istatistik hakkında detaylı teorik bilgilere Cressie (1993) ulaşılabilir.

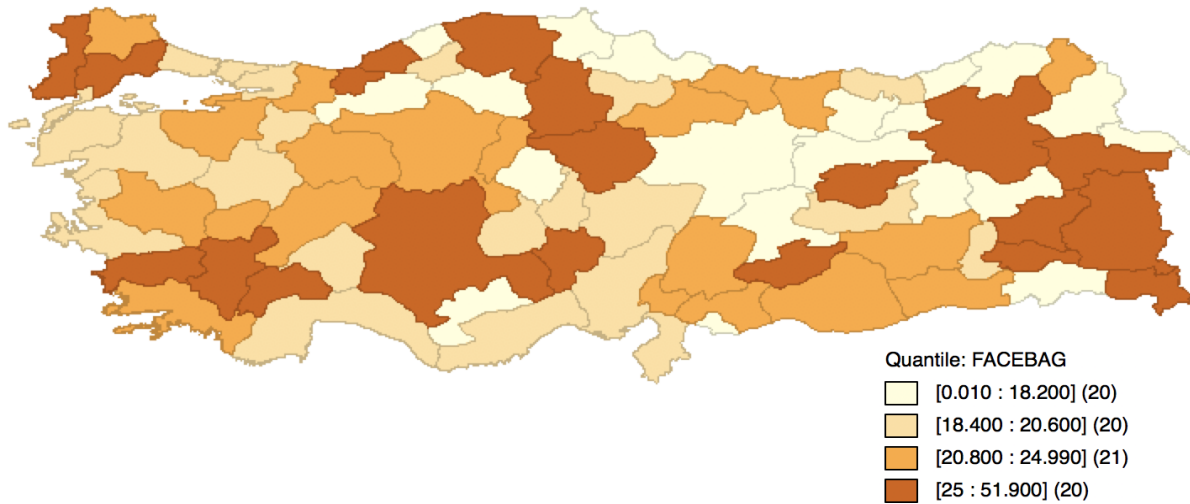
Öncelikle illere göre muhtemel Facebook bağımlı oranı ile Facebook bağımlı oranı için betimleyici mekânsal grafikler çizilmiştir. Şekil 3'te illere göre Muhtemel Facebook bağımlısı oranı değişkeni için kartillere göre hesaplamalar yapılmış ve ilgili gruplarda yer alan iller 4 bölgeye ayrılarak renklendirilmiştir.

Şekil 3. İllere göre Muhtemel Facebook Bağımlılık oranı için kartil dağılımı

Şekil 3'te yer alan kartillere göre dağılım için her grupta yer alan illerin dağılımı Tablo 3'te sunulmuştur. İllere göre Facebook bağımlı oranı için kartillere göre oluşturulan grafik Şekil 4'te yer almaktadır. Her bir kartil grubunda yer alan iller Tablo 3 içerisinde yer almaktadır.

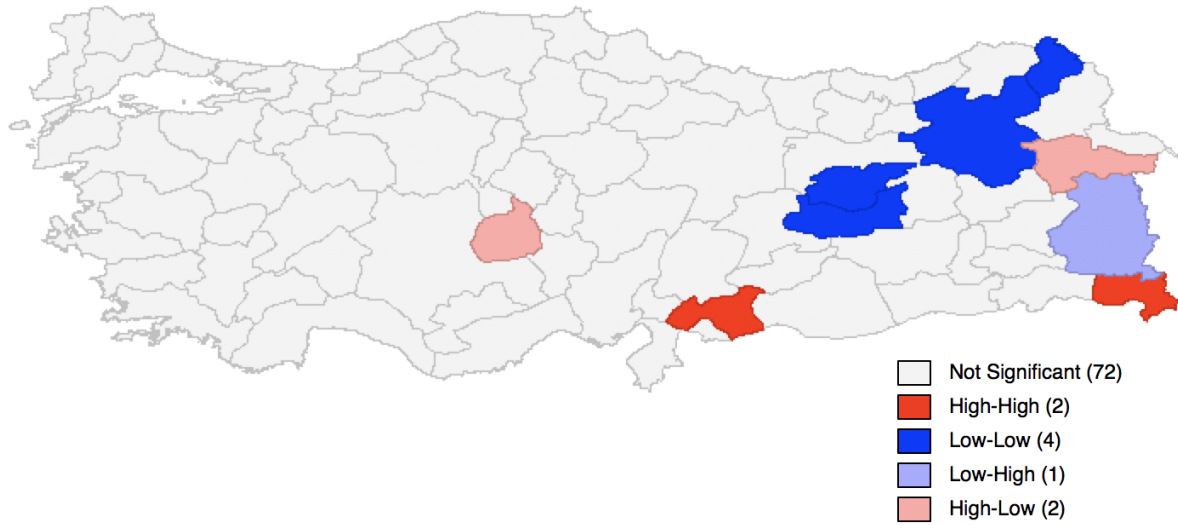

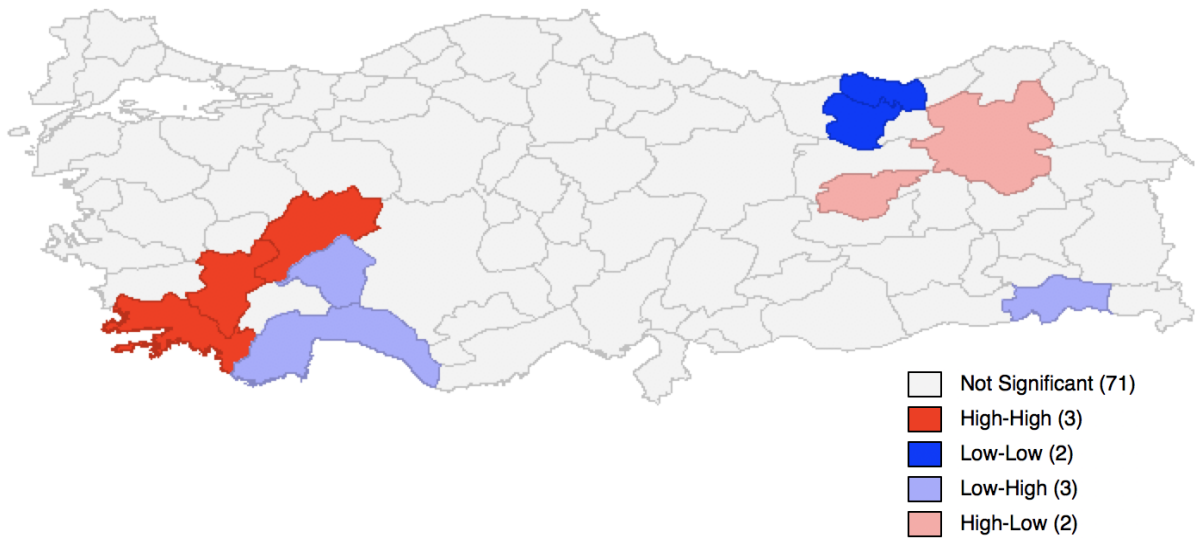
Şekil 4. İllere göre Facebook Bağımlılık oranı için kartil dağılımı

Tablo 3	
Kartillere göre Facebook bağımlı oranı dağılımı	
Kartil aralıkları	İller
Muhtemel Facebook Bağımlı	
0,01 ile 10,80 arası	Antalya, Ardahan, Artvin, Bartın, Batman, Bingöl, Bitlis, Burdur, Düzce, Edirne, Iğdır, Kars, Kastamonu, Kırşehir, Malatya, Nevşehir, Tokat, Van, Yalova, Yozgat
11,10 ile 15,10 arası	Ankara, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Bursa, Çanakkale, Çorum, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, İstanbul, Kırklareli, Konya, Mersin, Muş, Niğde, Trabzon, Zonguldak
15,40 ile 18,50 arası	Adana, Aksaray, Denizli, Eskişehir, Gümüşhane, Gaziantep, Hatay, Isparta, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Mardin, Muğla, Osmaniye, Rize, Samsun, ŞanlıUrfa, Siirt, Sinop, Tekirdağ, Tunceli
18,60 ile 41,69 arası	Adıyaman, Afyon, Ağrı, Amasya, Bayburt, Bolu, Çankırı, Giresun, Hakkari, Kütahya, Karabük, Karaman, Kilis, Kırıkkale, Manisa, Ordu, Sakarya, Şırnak
Facebook Bağımlı	
0,01 ile 18,20 arası	Artvin, Bartın, Bayburt, Bingöl, Bolu, Çankırı, Erzincan, Gümüşhane, Iğdır, Karaman, Kars, Kilis, Kırşehir, Malatya, Muş, Rize, Samsun, Sinop, Sivas, Şırnak
18,40 ile 20,60 arası	Adana, Aksaray, Amasya, Antalya, Balıkesir, Batman, Bilecik, Çanakkale, Elazığ, Hatay, Isparta, İstanbul, İzmir, Kütahya, Karabük, Kayseri, Kocaeli, Mersin, Nevşehir, Trabzon
20,80 ile 24,99 arası	Afyon, Ankara, Ardahan, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Kahramanmaraş, Kırıkkale, Kırklareli, Manisa, Mardin, Muğla, Ordu, Osmaniye, Sakarya, ŞanlıUrfa, Tokat, Uşak, Yalova
25 ile 51,9 arası	Adıyaman, Ağrı, Aydın, Bitlis, Burdur, Çorum, Düzce, Denizli, Edirne, Erzurum, Hakkari, Kastamonu, Konya, Niğde, Siirt, Tekirdağ, Tunceli, Van, Yozgat, Zonguldak

Kartillere göre illerin gruplandırılmasından sonra Moran'ın I otokorelasyon değeri hem Muhtemel Facebook bağımlılığı hem de Facebook Bağımlılığı değişken sonuçları için yürütülmüştür. Muhtemel Facebook bağımlılığı için Moran'ın I otokorelasyon değeri 0,10 olarak ortaya çıkmıştır. İlgili değişken için LISA küme grafiği Şekil 5'te yer almaktadır. Facebook bağımlılığı için Moran'ın I otokorelasyon değeri ise -0,04 olarak ortaya çıkmıştır. İlgili değişken için LISA küme grafiği Şekil 6'da yer almaktadır.

Şekil 5. Muhtemel Facebook bağımlılığı için LISA grafiği

Şekil 6. Facebook bağımlılığı için LISA grafiği

Şekil 5 ve Şekil 6 incelendiğinde High-High (Yüksek-Yüksek) kategorisi kendisi yüksek değerler alırken etrafı da yüksek oranlara sahip olan illeri göstermektedir. Benzer biçimde Low-Low (düşük-Düşük) değerleri ise kendisi düşük değerler alırken etrafı da düşük oranlara sahip değerleri göstermektedir.

Sonuç

Bu araştırma'da Bergen Facebook Bağımlılık ölçeği yardımıyla Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde 2015-2016 eğitim öğretim yılında eğitim alan öğrencilerin Facebook Bağımlılıkları mekânsal istatistik yardımıyla incelenmiştir. Çalışma genel yapısı itibari ile betimleyici bir çalışma olarak planlanmıştır.

Yapılan mekânsal analizler sonucuna göre hem muhtemel Facebook bağımlılığı değişkeni hem de Facebook bağımlılığı değişkeni için istatistiksel anlamlı olarak mekansal otokorelasyona rastlanılmamıştır. Ancak kartiller kullanılarak ilgili iki değişken için illerin 4 farklı grupta yer aldığı gösterilmiştir.

Araştırma da tüm öğrencilerin %15,1'i muhtemel Facebook bağımlısı olarak belirlenirken %21,3'ü Facebook bağımlısı olarak tespit edilmiştir. Bergen Facebook bağımlılık ölçeği yardımıyla Türkiye içerisinde ikâmet eden Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sistemine kayıtlı öğrencilerin bağımlılık düzeylerini illere göre ayırtıran bu çalışma yardımıyla, Facebook üzerinden malzeme paylaşılan eğitim çalışmalarında hangi illerde yer alan öğrencilerin daha çok ilgi gösterebileceği ortaya çıkarılmıştır. Birbirleri ile benzer bağımlılık oranlarına sahip iller tespit edilmiştir.

Teşekkür

Bu çalışma Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Komisyonu tarafından kabul edilen 1601E011 numaralı proje verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

Kaynakça

- Andreassen, C.S., Torsheim, T., Brunborg, G.S. and Pallesen, S. (2012) "Development of a Facebook addiction scale", *Psychological Reports*, 110, No.2.
- Anselin, Luc, Ibnu Syabri and Youngihn Kho (2006). *GeoDa: An Introduction to Spatial Data Analysis*. *Geographical Analysis* 38 (1), 5-22.
- Cressie, N. (1993). *Statistics for Spatial Data*, 2nd ed. New York: Wiley.
- Er, F. (2017). *Açıköğretim Sistemi Öğrencilerinin İnternet ve Facebook Bağımlılıkları*. Nisan Kitapevi, Kasım, Eskişehir.
- Er, F., Sönmez, H., Aydın, S. And Er, G. (2017). Usage of Facebook among Open Education Students. *International Journal for Infonomics (IJI)*, Volume 10, Issue 3, September 2017
- Jafarkarami, H., Sim, A.T.H., Saadatdoost, R. and Hee, J.M. (2016) "Facebook addiction among Malaysian students", *International Journal of Information and Education Technology*, Volume 6, No.6.
- ODTU Bilgi İşlem Daire Başkanlığı. Türkiye’de İnternet. Erişim tarihi Ocak 2018, <http://www.internetarsivi.metu.edu.tr/tarihce.php>.
- SPSS Inc. Released 2016. *IBM SPSS Statistics for Windows*, Version 24.0. Armonk, NY: IBM Corp
- Türkiye İstatistik Kurumu. Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması ve Hanelerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması. Erişim tarihi 2017. <http://www.tuik.gov.tr>
- Zephoria. The Top 20 Valuable Facebook Statistics – Updated March 2018. Erişim tarihi Mart 2018, <https://zephoria.com/top-15-valuable-facebook-statistics/>

Yazar Hakkında

Doç. Dr. Fikret ER

Doç. Dr. Fikret Er, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinde İstatistik lisans derecesini aldıktan sonra University of Leeds, İngiltere’de Prof. John T. Kent ve Patrick D.L. Constable danışmanlığında doktorasını 1995-1999 yılları arasında istatistik alanında tamamlamıştır. Er, 1993-2013 yılları arasında Anadolu Üniversitesi Fen Fakültesi İstatistik bölümünde Araştırma görevlisi ve Yardımcı Doçent olarak görev yapmıştır. Yazar, 2013 yılında Açıköğretim Fakültesinde Doçent olarak görev yapmaya başlamıştır. Fikret Er, halen Açıköğretim Fakültesinde çalışmalarını yürütmektedir.

Posta adresi: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Kat:6 Eskişehir

Tel (İş): +90 222 335 05 80 / 2472

Eposta: fer@anadolu.edu.tr